UZASADNIENIE

Opracowanie Programu transformacji cyfrowej małych i średnich przedsiębiorstw do 2035 r., zwanego dalej „Programem", wynika z pilnej potrzeby stworzenia efektywnego systemu zarządzania procesami wsparcia transformacji cyfrowej przedsiębiorstw, zarówno po stronie popytowej (firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP")), jak i po stronie podażowej (podmiotów zaangażowanych w tworzenie instrumentów wsparcia i świadczenie usług wspierających cyfryzację, w tym podmiotów publicznych, instytucji otoczenia biznesu, dostawców technologii).

Program powstał w odpowiedzi na wyzwanie, jakie dla polityk krajowych i regionalnych, ale i samych przedsiębiorstw stanowi niski poziom cyfryzacji sektora MŚP w Polsce przy jednoczesnej bardzo słabej motywacji do zmiany cyfrowej. Głównym założeniem Programu jest odpowiedź na realne, specyficzne potrzeby przedsiębiorstw, a tym samym dostosowanie rozwiązań do zmieniających się warunków rynkowych, w tym dostępności i rozwoju technologii, sytuacji społeczno-gospodarczej, a także zmian w poziomie adopcji technologii w tym gotowości organizacji do wdrażania coraz bardziej zaawansowanych rozwiązań cyfrowych.

Dokument ma służyć zniwelowaniu barier zidentyfikowanych w ramach systemu wsparcia transformacji cyfrowej MŚP w Polsce. Są nimi przede wszystkim:

- brak szeroko dostępnego wsparcia doradczego dla przedsiębiorstw, w szczególności na wczesnych etapach transformacji,
- brak łatwo dostępnej, spójnej i przejrzystej informacji na temat dostępnych form wsparcia transformacji cyfrowej,
- niewystarczająca oferta instrumentów wsparcia w sposób kompleksowy odpowiadających na specyficzne potrzeby przedsiębiorstw, w tym uwzględniających odmienny poziom gotowości cyfrowej organizacji oraz nastawienie na rozwój procesów biznesowych i wprowadzenie zmiany w organizacji.

Program jest odpowiedzią na potrzebę usystematyzowania zagadnień związanych z cyfryzacją MŚP w Polsce, w tym w zakresie bardziej efektywnej koordynacji działań oraz projektowania instrumentów wsparcia z uwzględnieniem zarówno zidentyfikowanych dotychczas potrzeb po stronie przedsiębiorstw, jak i analizy zrealizowanych dotychczas projektów wspierających cyfryzację.

Mając na uwadze powyższe, Program opracowano z myślą o realizacji szczegółowych celów, takich jak:

- wzrost udziału przedsiębiorstw wykorzystujących technologie cyfrowe, w szczególności sektora MŚP w Polsce zgodnie z założeniami Cyfrowej Dekady,
- zwiększenie efektywności instrumentów wsparcia i finansowania transformacji cyfrowej przedsiębiorstw ze środków publicznych,
- zapewnienie sprawnej koordynacji ekosystemu wsparcia cyfryzacji przedsiębiorstw, zwiększanie profesjonalizacji usług w obszarze doradztwa dla przedsiębiorstw oraz kompetencji administracji publicznej,
- zapewnienie szerokiego dostępu do kompleksowej informacji na temat instrumentów finansowania transformacji cyfrowej przedsiębiorstw oraz wsparcia w ich pozyskiwaniu,
- zapewnienie bieżącego monitoringu wdrażanych instrumentów wsparcia cyfryzacji.

W ramach Programu przedsiębiorcy otrzymają zatem w korespondencji do zidentyfikowanych zagadnień problemowych wsparcie polegające przede wszystkim na:

• bezpłatnej diagnozie poziomu cyfryzacji i jasnych rekomendacjach działań, co pozwoli podejmować świadome decyzje inwestycyjne,

• dostępie do materiałów edukacyjnych i szkoleń (kompendium wiedzy, warsztaty, wydarzenia online, programy szkoleniowe), dzięki którym możliwe będzie szybsze podniesienie kompetencji pracowników i kadry,

• możliwości testowania narzędzi cyfrowych bez kosztów, co zmniejszy ryzyko nietrafionych inwestycji,

• łatwym dostępie do informacji o finansowaniu i instrumentach wsparcia, co ułatwi pozyskanie środków na cyfryzację,

• praktycznych wdrożeniach sztucznej inteligencji w firmie w postaci nauki od podstaw, praktycznych warsztatów i tworzenia prototypów rozwiązań dla firmy z pomocą doradcy, dzięki czemu ułatwione będzie realne zastosowanie AI np. w sprzedaży, marketingu, obsłudze klienta, analizie danych,

• dofinansowaniu kosztów certyfikacji usług, procesów lub produktów ofertowanych przez MŚP w zakresie cyberbezpieczeństwa.

W konsekwencji przedsiębiorstwa uzyskają następujące korzyści:

• zwiększenie zysku i obniżenie kosztów operacyjnych poprzez automatyzację powtarzalnych czynności, redukcję błędów, i szybsze procesy administracyjne, księgowe i produkcyjne,

• udoskonalenie kontroli i zarządzania firmą, dzięki lepszemu wglądowi w dane, łatwiejszemu monitoringowi wyników i szybszemu przepływowi informacji dzięki cyfrowym narzędziom automatyzacji produkcji, cyfrowemu obiegowi dokumentów, e-fakturowaniu, systemom ERP/CRM, co podniesie efektywność i jakość działania,

• poprawa jakości obsługi klienta poprzez szybszą reakcję na zgłoszenia, systemy CRM, marketing online i lepsze dotarcie do klienta,

• wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa firmy, dzięki czemu zmniejszone zostanie ryzyko przestojów, ataków, utraty danych,

• zwiększenie konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym.

Wdrożenie Programu oraz dobór odpowiednich środków realizacji będzie należał do instytucji publicznych, które są zdolne odgrywać istotną rolę w kształtowaniu warunków sprzyjających cyfryzacji przedsiębiorstw, zarówno poprzez wspieranie dostępu do infrastruktury cyfrowej i kompetencji czy integrację z zaawansowanymi technologiami takimi jak chmura, analityka danych, AI czy automatyzacja i robotyzacja, jak i w ramach wsparcia finansowego ze środków publicznych.

Rozproszenie obecnie prowadzonych działań w ww. zakresie, brak podejścia systemowego oraz brak koordynacji stanowią jedne z kluczowych wyzwań, które uzasadniają potrzebę przyjęcia Programu jako instrumentu porządkującego i integrującego działania instytucji publicznych w obszarze cyfryzacji przedsiębiorstw. Obecny system charakteryzuje się bowiem niespójnością kierunków interwencji, dostępne instrumenty wsparcia pozostają trudne do identyfikacji dla przedsiębiorców, a ich efektywność jest ograniczana przez brak wspólnej logiki działania oraz niewystarczającą wymianę informacji pomiędzy instytucjami.

Program odpowiada na te problemy poprzez wskazanie ministra właściwego ds. gospodarki jako podmiotu koordynującego, doprecyzowanie ról instytucji zaangażowanych w system wsparcia oraz określenie kierunków działań w sposób spójny z realnymi potrzebami MŚP

i dynamicznymi zmianami technologicznymi. W efekcie można spodziewać się zwiększenia komplementarności instrumentów, uporządkowania strumieni finansowania oraz poprawy przewidywalności działań państwa wobec przedsiębiorców.

Chociaż Program nie realizuje bezpośrednio celu społecznego, to ma za zadanie osiągnięcie większego stopnia ucyfrowienia polskich przedsiębiorstw, co powinno przełożyć się na wzrost produktywności firm i – w konsekwencji, rozwój polskiej gospodarki. Dlatego, ze względu na znaczenie gospodarcze, Program ukierunkowany jest w szczególności na sektor MŚP pełniących kluczową rolę w rozwoju polskiej gospodarki, przyczyniając się w znacznym stopniu do wytwarzania PKB. Dynamiczny rozwój, przede wszystkim przez transformację cyfrową tego sektora oraz efektywne wdrażanie technologii cyfrowych są warunkiem utrzymania i poprawy pozycji konkurencyjnej Polski na rynku międzynarodowym i odpowiedzi na zmieniające się potrzeby konsumentów.

W efekcie wdrożenia Programu i sukcesywnego osiągania projektowanych efektów oczekuje się korzystnego wpływu na rozwój przedsiębiorstw i rynek pracy, co pośrednio wpłynie na życie społeczne, zwłaszcza przez:

1) podnoszenie kompetencji cyfrowych właścicieli firm, pracowników i mieszkańców regionów (większa odporność na wykluczenie cyfrowe);
2) przyspieszenie i podniesienie produktywności polskich przedsiębiorstw w wyniku zastosowania technologii w procesach biznesowych;
3) lepszy dostęp do nowoczesnych usług i produktów (e-commerce, usługi chmurowe, bardziej zautomatyzowane procesy) – wygodniejsze i szybsze funkcjonowanie w codziennym życiu;
4) większe bezpieczeństwo danych i transakcji online dzięki naciskowi na cyberbezpieczeństwo;
5) ograniczenie nierówności między dużymi miastami a mniejszymi ośrodkami;
6) lepszą jakość środowiska pracy – więcej zdalnych i elastycznych form zatrudnienia, automatyzacja procesów rutynowych;
7) wzrost świadomości ekologicznej i efektywności zasobów (np. dzięki Przemysłowi 4.0, Gospodarce o Obiegu Zamkniętym).

Realizacja Programu stanie się jednym z kluczowych elementów procesu realnej poprawy ogólnego stanu cyfryzacji w Polsce, szczególnie w kontekście dynamicznego rozwoju

technologii cyfrowych. Wdrożenie przewidzianych Programem działań przełoży się zarówno na poprawę efektywności operacyjnej przedsiębiorstw, przyspieszenie adaptacji nowych technologii i w rezultacie zwiększenie ich konkurencyjność na rynku, ale także na znaczący wpływ na rozwój gospodarki narodowej w perspektywie długoterminowej.

Projektowana uchwała wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przyjęty termin wejścia w życie wynika z potrzeby niezwłocznego wprowadzenia projektowanych rozwiązań i wejście w życie nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 468, z późn. zm.).

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt uchwały będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.